

Zo hebben wij, ofschoon dit dies prijs van rds. 55,- volgens de bepaling eenigzints zoude verminderen, egter om de wille der door de ministers ten dien opsigte geallegueerde redenen, namentlijk dat de inlanders de waarde van gemelde twee thailen goed goud hooger stelden, als wanneer ze voor 't last de bepaalde prijs van rds. 55,- aan ropijen, schellingen, en dubbelde stuivers, waarmede ze tot alsnog volstaan konden, quamen te betalen. Alsmede, omdat onse benodigtheid omtrent dat mineraal merkelyk accresseert, goedgevonden haar te qualificeeren om, wanneer ze voor het last zout twee thailen of drie realen goud, mits houdende 21 caraat, konnen bedingen, hetselve daarvoor af te staan en daarmede als met den eersten een begin te maken.

Fol. 697v-698r.

(Daar uit de brief van 31 maart bleek dat de fijne rode gingams nauwelijks voor de helft van de kostprijs omgezet konden worden, is besloten ze naar Batavia te laten komen, als ze niet de kostprijs halen. Het verzoek van onderkoopman Jacob van Oudenstein Elias in zijn brief van 11 april om niet gewilde textiel te Pulau Tjinkuk t.w.v. f 96.896 te mogen terugzenden, is niet ingewilligd. In de marginale beantwoording van de brief van Heren XVII van 2 oktober 1759 wordt iedere twijfel weggenomen dat ongewilde niet samen met gewilde textiel te verkopen is. Tot zolang er niet uitsluitend gewilde textiel gezonden kan worden, moet de gewilde met de ongewilde afgezet worden. [fol. 699] Om van de zogenaamde ongewilde textiel te Batavia, zowel als op Sumatra's Westkust, af te komen is op 11 augustus besloten om met de Hercules 553 pakken gewilde textiel te zenden, namelijk voor Padang 326, voor Pulau Tjinkuk 127 en voor Airhadji 100. Deze dienen met de 300 pakken daar aanwezige blauw goed te worden afgezet, samen met 500 pakken zogenaamde ongewilde blauwe en andere doeken die met de Waakzaamheid zouden meegezonden worden, maar nu in het voorjaar zullen volgen. Samen zijn dat niet zoveel pakken dat het bestuur zou moeten doorgaan twee pakken ongewilde samen met één pak van wat het gewilde textiel noemt, aan te bieden. Er is opgedragen de gewilde met de ongewilde textiel af te zetten en niet de laatste in de pakhuizen te laten liggen. [fol. 700] Mocht de resident te Pulau Tjinkuk daarin niet slagen, dan mag daar de ongewilde soort 4 à 5 % beneden de gangbare bepaalde winst verkocht worden. In de vergadering van 10 augustus 1761 werd besloten om zowel op Sumatra's Westkust, als te Ternate het daar ingekochte goud weer te berekenen op de oude voet van 15½ rsd in plaats van 17½ rsd het reaal fijn. Om zekerder van de winst te zijn, moeten de prijzen van de textiel daaraan aangepast worden, zodat duidelijk is of dit naar Sumatra's Westkust, of beter naar andere kantoren in Azië kan worden gestuurd. De negotieboeken geven aan dat de inkomsten in 1759/60 f 140.887 hebben bedragen, of f 11.431 meer dan in het voorafgaande jaar. De uitgaven bedroegen evenwel f 101.838, of f 4088 meer dan in het voorafgaande jaar. Vergeleken met het bedrag van f 75.000,- in het reglement van bezuiniging van 7 augustus 1759 is dit een overschrijding van f 26.838. In de brief van 25 augustus 1761 is bevolen om dit voortaan door zuinig beheer te voorkomen. [fol. 701] Daarom is het juist dat het bestuur op 31 januari 1761 heeft besloten om de residenten van de onderhorige kantoren f 2715 voor overbodige uitgaven te laten vergoeden. Het is tevens prijzenswaardig dat commandeur Christiaan Lodewijk Senff het totale bedrag aan uitgaven in het reglement van bezuiniging bij besluit van 23 februari 1761 per onderhorig kantoort heeft laten specificeren. De Hoge Regering keurde dit besluit goed en beval de opperhoofden van de onderhorige kantoren zich eraan te houden. De vastgestelde uitgaven zijn: te Pulau Tjinkuk f 5940,-, te Airhadji f 4900,-, te Baros f 5200,- en te Natal f 5000,-, of in totaal f 21.040,-. Mocht overschrijding onvermijdelijk zijn, dan moeten de redenen aan het bestuur te Padang worden medegedeeld [fol. 702] en aan de Hoge Regering worden voorgelegd. Het besluit van het bestuur te Padang van 23 februari 1761 om de posten te Tapanuli, Airbangis, Tiku en Priaman te sluiten is goedgekeurd. Zo blijven naar het noorden slechts de onderkantoren te Baros en Natal over. De vele posten maken niet veel uit: ze kunnen bij moeilijkheden weinig uitvoeren, ze verzwakken de hoofdposten maar en vergroten slechts de uitgaven. Desnoods kan er uit Baros, Natal of Padang enig volk met een vlag of ander teken van het recht van